

Elementi ocjenjivanja te načini i postupci vrednovanja u nastavi povijesti

Osnovna škola fra Bernardina Tome Leakovića, Bošnjaci

Školska godina: 2018./ 2019.

Učiteljica: Ana Ćorluka Vidović, prof. geografije i povijesti

Razredi: peti (5.a) i osmi (8.a i 8.b)

Praćenje i ocjenjivanje iz povijesti

Opće napomene

Učenikov rad prati se kontinuirano i može biti bilježen opisno ili vrjednovan brojčanom ocjenom na svakom nastavnom satu.

Pisane provjere provode se u skladu s Pravilnikom o praćenju i ocjenjivanju učenika u osnovnim i srednjim školama i mogu se provesti najviše četiri puta godišnje. Pisane provjere planiraju se na početku školske godine te se javno objavljuju. Ocjene se upisuju u rubriku za brojčane ocjene. Pisani ispiti iz povijesti mogu biti ocijenjeni s jednom ili više ocjena (u pravilu ne više od dvije) iz različitih dijelova gradiva i iz različitih elemenata (npr. jedna ocjena iz elementa usvojenost osnovnih podataka, a druga ocjena iz elementa snalaženje u vremenu i prostoru). Pisane provjere provode se nakon završene nastavne cjeline. Višeminutne pisane provjere (kraće od 15 minuta) najavljuju se učenicima najmanje 5 dana prije provedbe.

Usmeno provjeravanje može se provesti na svakom nastavnom satu i to bez najave. Usmeno provjeravanje može uključivati provjeru iz više sastavnica ocjenjivanja (učenik dobiva više od jedne ocjene). Ocjena se izriče javno na nastavnom satu i mora biti poznata učeniku/ci čije je znanje provjeravano. Usmeno provjeravanje, osim iznimno, ne traje dulje od 10 minuta.

Izvršavanje pojedinih zadataka na satu ili kvaliteta domaćih zadataka (pisani radovi, korištenje maketa, seminarski radovi, izrada i prezentiranje plakata, pisanje eseja na zadanu temu, samostalna izlaganja uz računalnu prezentaciju i slično) mogu se ocijeniti. Učenike se potiče da se samoinicijativno usmeno izražavaju (npr. „javljaju se odgovarati“, odabiru seminarske radove i sl.)

Odnos učenika prema radu, zalaganje, samostalnost, kreativnost, aktivnost na satu, pristup prema radu, pristojno ponašanje, odnos prema drugim učenicima, aktivnost u radu u skupinama, interesi, napredovanje i slično također se prate i vrjednuju te utječu na kvalitetu opisne ili visinu brojčane ocjene. Odnos prema radu i napredovanje učenika bilježi se u rubriku za opisno praćenje.

Zaključna ocjena iz nastavnog predmeta povijest izriče se u skladu s Pravilnikom o praćenju i ocjenjivanju učenika u osnovnim školama. Predmetni nastavnik zaključnu ocjenu izriče javno na zadnjem nastavnom satu.

Zaključna ocjena ne mora proizlaziti iz aritmetičke sredine svih upisanih ocjena jer uključuje sva učenikova pozitivna postignuća, odnos prema radu, opću kulturu komuniciranja, zalaganje i napredak koje je učenik/ca pokazao/la te ostale gore navedene sastavnice.

Konačna ocjena donosi se na temelju procjene rada i napredovanja učenika tijekom cijele nastavne godine i ne može biti izvedena iz jednokratnog ispitivanja učenika na nastavnom satu. Odgovaranjem gradiva na nastavnom satu učenik/ca može popraviti ocjenu.

Brojčano ocjenjivanje:

1. **usvojenost osnovnih sadržaja** (bilježi se razina usvojenosti osnovnih znanja i pojedinosti)

2. **razumijevanje uzročno – posljedičnih veza** (bilježi se sposobnost uočavanja uzroka i posljedica povijesnih događaja ili procesa, kvaliteta zaključivanja, sinteze, interpretacije, vrjednovanje povijesnih događaja i procesa, iznošenje kritičkih primjedbi i razmišljanja)

3. **snalaženje u vremenu i prostoru** (prati se razumijevanje kronologije povijesnih događaja, snalaženje na povijesnom zemljovidu, povezivanje događaja u različitim prostornim i vremenskim okvirima, snalaženje učenika u kreativnim zadacima)

Ocjena	Usvojenost osnovnih sadržaja	Razumijevanje uzročno – posljedičnih veza	snalaženje u vremenu i prostoru
NEDOVOLJAN	<ul style="list-style-type: none"> - učenik/ca ne zna nastavno gradivo ili je znanje krajnje ograničeno - učenik/ca ne razumije smisao osnovnih pojmova - miješa pojmove - unatoč poticajima, učenik/ca ne pokazuje interes za usvajanjem osnovnih sadržaja	<ul style="list-style-type: none"> - učenik/ca pogrešno objašnjava - ne razumije slijed povijesnih događaja - ne razlikuje uzroke i posljedice - individualne zadatke zaključivanja i povezivanja sadržaja ne može riješiti - ne razumije ili vrlo ograničeno razumije tekst (povijesni izvor, udžbenik) i ne može ostvariti analizu izvora	<ul style="list-style-type: none"> - učenik/cane zna pokazati osnovne sadržaje na povijesnom zemljovidu - nema razvijen pojam o vremenu i ne može niti približno vremenski odrediti povijesne događaje - ne može usporediti zadane povijesne događaje (npr. u prošlosti i sadašnjosti) - nije u stanju koristiti pomoć nastavnika - nema dovoljno znanja da bi pokazao/la bilo kakvu kreativnost u radu, niti izraziti vlastito mišljenje

DOVOLJAN	<ul style="list-style-type: none"> - učenik/ca pokazuje samo osnovno znanje o povijesnim događajima, osobama i procesima - prepoznaje i razlikuje osnovne pojmove - razumijevanje pojmova je vrlo ograničeno - definicije koje iznosi su nepotpune i djelomično točne - znanje je ograničeno i površno - razlikuje bitno od nebitnog - učenik/ca pokazuje dovoljno truda i dovoljno sposobnosti za savladavanje osnovnih zadaća 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje uzroke i posljedice važnih povijesnih događaja - razlikuje što je prethodilo, a što slijedilo povijesnom događaju - ne može povezati povijesne događaje - ne može povezati postupak i posljedicu toga postupka - potrebna je pomoć u radu, a pomoć ograničeno koristi - tekstem se služi ograničeno - analitičke zadatke teško svladava ili ih ne može riješiti 	<ul style="list-style-type: none"> - na zemljovidu pokazuje i prepoznaje samo osnovne nazive - u vremenu može približno smjestiti događaje - vremenski može odrediti samo važne događaje - razlikuje događaje iz bliže i dalje prošlosti - s teškoćom uspoređuje povijesne događaje - potrebna je pomoć, a pomoć prihvaća i koristi ograničeno - pokazuje vrlo malu kreativnost u radu zbog nedostatnog znanja
----------	--	--	---

DOBAR	<ul style="list-style-type: none"> - učenik/ca dobro poznaje nastavno gradivo - osnovne pojmove dobro je usvojio/la i razumije ih - ne poznaje pojedinosti - primjetne su nepotpunosti u znanju - pojmove definira točno, ali pojednostavljeno - gradivo koje iznosi prema bilješkama ili udžbeniku je nedorečeno i nepotpuno - odgovara točno, ali se izražava kratkim izričajem - dobro rješava osnovne zadatke, ali je potrebna pomoć oko složenijih zadataka - pomoć dobro koristi 	<ul style="list-style-type: none"> - dobro razumije uzroke i posljedice - objašnjavanja uzroke i posljedice povijesnih događaja, ali se oslanja na već izrečena razmišljanja - trudi se iznijeti vlastita razmišljanja, ali analize iznosi nejasno, one sadrže pogriješke ili su loše artikulirane - pomoć dobro koristi i uglavnom točno popravlja vlastite pogriješke - razumije tekst, ali ga interpretira ograničeno - potrebna je minimalna pomoć učitelja 	<ul style="list-style-type: none"> - učenik/case dobro služi povijesnim zemljovidom - pomoć mu/joj je potrebna u pojedinostima - dobro se snalazi u vremenu, ali ne može vremenski odrediti pojedinosti - kada uspoređuje povijesne događaje, sposoban/na je reproducirati već izrečena razmišljanja - sposoban/na je djelomično primijeniti naučeno gradivo za nova kreativna rješenja
-------	---	---	--

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">VRLO DOBAR</p>	<ul style="list-style-type: none"> - znanje povijesnih pojmova je vrlo dobro - vrlo dobro razumije pojmove, povijesne procese, događaje i postupke povijesnih osoba - zna temeljne elemente gradiva, ali i pojedinosti - gotovo da i ne postoje nepotpunosti u znanju - sposoban/na je definirati i logično objasniti jednostavne i složene pojmove - odgovara točno, vlastitim riječima, složenim i povezanim rečenicama - nepotpunosti u znanju i pogreške su rijetke 	<ul style="list-style-type: none"> - učenik/ca vrlo dobro uočava uzročno – posljedične veze - odgovore oblikuje vlastitim riječima, pojašnjava, povezuje i uspoređuje povijesne događaje i procese - izražava se logično i točno - analize ipak sadrže necjelovitosti i nedovoljno povezane dijelove - ima poteškoća pri sintezi i vrjednovanju povijesnih sadržaja - nije potpuno samostalan/na u donošenju zaključaka i u kritičkoj ocjeni povijesnih događaja i procesa 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno barata pojmovima na zemljovidu - nepotpunosti u znanju su rijetke - gotovo se u svakoj situaciji snalazi na zemljovidu - samostalno i točno smješta događaje i pojedinosti u odgovarajući povijesno – vremenski kontekst - pronalazi sličnosti u različitim povijesnim situacijama, a opaženo izražava vlastitim riječima - pronalazi vrlo dobra rješenja postavljene zadatke
---	--	--	---

ODLIČAN	<ul style="list-style-type: none"> - učenik/ca je odlično usvojio/la povijesne pojmove - jednako suvereno barata jednostavnim (osnovnim) i složenim pojmovima te pojedinostima - pokazuje veliku samostalnost u objašnjavanju povijesnih pojmova, procesa, događaja i postupaka - u izražavanju je precizan/na i točan - izražava se samostalno, brzo, bez zastajkivanja, dajecjelovite odgovore - očita je sigurnost u izražavanju - povezuje bitne činjenice i detalje - ne zbunjuju ga/je dodatna nastavnikova pitanja 	<ul style="list-style-type: none"> - brzo uočava i povezuje uzročno – posljedične veze - učenik/ca s lakoćom razumijeva i objašnjava nastavno gradivo - samostalno, logično i točno tumači uzročno – posljedične veze - izrečeno argumentira jasno, logično i povezano - ovladao/la je vještinom sinteze i vrjednovanja povijesnih događaja i procesa - sposoban/na je kritički ocijeniti povijesne procese - samostalno i jasno interpretira povijesne situacije i procese 	<ul style="list-style-type: none"> - razvio/la je potpuno jasan pojam o povijesnom vremenu i prostoru, točno i precizno smješta povijesne događaje u vremenu i prostoru - samostalno i točno primjenjuje obrađeno gradivo - samoinicijativno povezuje sadržaje različitih povijesnih događaja - povezuje činjenice i procese iz različitih vremenskih i prostornih okvira - kreativno rješava postavljene zadatke i donosi nova rješenja - nastavnikovu intervenciju koristi kao suradnju u pronalasku još boljih rješenja
---------	---	--	--

Kriterij za pisanu provjeru iz povijesti:

0-44%	nedovoljan
45-59%	dovoljan
60-73%	dobar
74-86%	vrlo dobar
87-100%	odličan

Učiteljica geografije i povijesti: Ana Ćorluka Vidović